

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงบทบาทและวิธีการดำเนินงานบริการชุมชนของสถานับนอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการบริการชุมชนของสถานับนอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม และเพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดบริการชุมชนของสถานับนอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากร ตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้บริหารสถานับนอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม และประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม และประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม

2. ตัวอย่างประชากร ตัวอย่างประชากรประเภทผู้บริการสถานับนอุดมศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้บริหารสถานับนอุดมศึกษา คือ ผู้ช่วยรองอธิการบดี อธิการ ผู้อำนวยการ หัวหน้าสำนักงานผู้บริหาร หัวหน้าคณะวิชา ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าฝ่าย และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมในฝ่ายกิจการนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการชุมชนของสถานับนอุดมศึกษาแต่ละแห่งซึ่งสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการชุมชนของสถานับนอุดมศึกษาได้โดยผู้วิจัยเก็บสถานับนละ 6 คน รวม 30 คน ส่วนตัวอย่างประชากรประเภทประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้แบ่งอาชีพของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม เป็น 4 อาชีพ คือ รับราชการ พนักงานองค์การเอกชน ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม และเกษตรกร และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจากผู้นำกลุ่มอาชีพทั้ง 4 อาชีพ

ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับบริการชุมชนจากสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
ผู้วิจัยกำหนดเก็บข้อมูลอาชีพละ 5 คน ในแต่ละอำเภอ รวมอำเภอละ 20 คน
รวมตัวอย่างประชากรทั้งจังหวัด 200 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย
เก็บรวบรวมข้อมูลการจัดบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคามและ
ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการจัดบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด
มหาสารคาม ประกอบด้วย

ก. แบบสำรวจโครงการบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด
มหาสารคาม

ข. แบบสอบถามผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม
เกี่ยวกับบริการชุมชนที่เคยจัดและเห็นควรจัด

ค. แบบสอบถามผู้นำอาชีพเกี่ยวกับบริการชุมชนที่เคยได้รับและ
ความต้องการบริการชุมชนจากสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม

แบบสำรวจโครงการบริการชุมชน

แบบสำรวจโครงการบริการชุมชนเป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง
โดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาถึงสภาพของการจัดบริการชุมชน
ปริมาณโครงการ ลักษณะและวิธีการดำเนินงาน พื้นที่และประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
ในการให้บริการ จำนวนอาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรอื่น ๆ ที่มีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงาน งบประมาณและหน่วยงานที่สนับสนุนทางการเงิน แบบสำรวจมี 7 รายการ

แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเองตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร บทความ ตำรา และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษา แล้วนำข้อมูลเหล่านั้น
มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับบริการชุมชนที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เคยจัดและควรถูกจัดมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบเลือกตอบในเรื่องเกี่ยวกับเพศ อายุ ส่วนระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการบริการชุมชนใช้แบบเปิด ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบริการชุมชนที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เคยจัดและให้บริการชุมชนที่เห็นควรให้สถาบันของตนจัด แบบสอบถามมีลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) มีระดับความคิดเห็น 5 ระดับคือ เคยจัดมากที่สุดและเห็นควรถูกจัดมากที่สุด เคยจัดมากและเห็นควรถูกจัดมาก เคยจัดปานกลางและเห็นควรถูกจัดปานกลาง เคยจัดน้อยและเห็นควรถูกจัดน้อย และไม่เคยจัดและไม่ควรถูกจัด แบบสอบถามแบ่งเนื้อหาเป็น 6 ด้านคือด้านเศรษฐกิจและการอาชีพ ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านการเมืองการปกครองและกฎหมาย ด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณี และด้านศาสนา

แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลบริการชุมชนที่เคยได้รับและความต้องการบริการชุมชนจากสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคามมี 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบริการชุมชนที่เคยได้รับและความต้องการบริการชุมชนจากสถาบันอุดมศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะประเมินค่า มีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ เคยได้รับมากที่สุดและต้องการมากที่สุด เคยได้รับมากและต้องการมาก เคยได้รับปานกลางและต้องการปานกลาง เคยได้รับน้อยและต้องการน้อย และไม่เคยได้รับและไม่ต้องการ เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 6 ด้าน เช่นเดียวกับแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่านตรวจสอบความตรงในเนื้อหาของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา
ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ กุปรักษ์ หัวหน้าภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี อ้าวอ่ารุ่ง ประจำภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โสวิไลกุล ประจำภาค
วิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิตารัตน์ บุญนุช ประจำภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประจำภาค
วิชาการศึกษานักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
7. อาจารย์คุณิศ เกษภิมล ผู้อำนวยการวิทยาลัยพลศึกษามหาสารคาม
8. อาจารย์อรรณพ อินชำนานู ที่ปรึกษาชมรมห้องสมุด สโมสร
นักศึกษาวิทยาลัยคณะศึกษาศาสตร์มหาสารคาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิมา
ปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out)
กับผู้นำอาชีพในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 25 คน เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ
5. ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟา (Coefficient of Alpha) (บุญธรรม กิจปรีคาปริสุทธิ์ 2527 :
170) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87
7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างทั้งประ เภทผู้บริหารสถาน
อุดมศึกษา และผู้นำอาชีพ 4 อาชีพด้วยตนเอง และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืน

ทางไปรษณีย์ ในกรณีที่มิได้รับคืนภายใน 30 วัน ผู้วิจัยได้ไปเก็บด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสำรวจโครงการบริการชุมชนของสถาบัน
อุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ขอสำรวจจากสำนักงานผู้บริหารสถาบัน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง
เอกสารที่สำรวจได้แก่รายงานประจำปี เอกสารขออนุมัติงบประมาณประจำปี เอกสาร
สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการบริการชุมชน และเอกสารอื่น ๆ รวมทั้งการ
สอบถามจากหัวหน้าโครงการ เจ้าหน้าที่การเงินและงบประมาณ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ
ตามความจำเป็น

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ดังนี้

- ก. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการบริการชุมชนของสถาบันอุดมศึกษา
วิเคราะห์โดยค่าร้อยละ
- ข. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์
โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
- ค. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดบริการชุมชนของผู้บริหาร
สถาบันอุดมศึกษาและบริการชุมชนที่เคยได้รับและความต้องการบริการชุมชนจาก
สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับค่าเฉลี่ยผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ในการศึกษาคำนำหนักค่าเฉลี่ยของแต่ละช่วง
ความคิดเห็นดังนี้

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

4.50 - 5.00	ถือว่าเคยจัดมากที่สุด หรือเห็นควรจัดมากที่สุด
3.50 - 4.49	ถือว่าเคยจัดมาก หรือเห็นควรจัดมาก
2.50 - 3.49	ถือว่าเคยจัดปานกลาง หรือเห็นควรจัดปานกลาง
1.50 - 2.49	ถือว่าเคยจัดน้อย หรือเห็นควรจัดน้อย

1.00 - 1.49 ถือว่าไม่เคยจัด หรือไม่ควรถจัด

ผู้นำอาชีพ

4.50 - 5.00 ถือว่าเคยได้รับมากที่สุด หรือต้องการมากที่สุด

3.50 - 4.49 ถือว่าเคยได้รับมาก หรือต้องการมาก

2.50 - 3.49 ถือว่าเคยได้รับปานกลาง หรือต้องการปานกลาง

1.50 - 2.49 ถือว่าเคยได้รับน้อย หรือต้องการน้อย

1.00 - 1.49 ถือว่าไม่เคยได้รับ หรือไม่ต้องการ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย